



Ders İzleni Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi	5/2/2026		
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
İLF 3102022371	İslâm Medeniyet Tarihi	Zorunlu	3	2	4
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2					
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe					
Dersin Amacı					
İslam medeniyetinin kaynakları, doğduğu ortam, temel nitelikleri ve medeniyeti oluşturan maddî-manevî unsurlarını öğrenilmesi					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
Yok					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
Yok					
Dersin İçeriği					
İslâm medeniyetinin doğduğu ortam, İslâm öncesi uygarlıklar, İslâm medeniyetinin doğduğu sırada bazı eski önemli ilim merkezleri, İslâm medeniyetinin kaynakları, İslâm medeniyetinin gelişim aşamaları, İslâm medeniyetinin manevi dinamikleri, sosyal hayat, idarî yapı, ekonomik yapı, eğitim-öğretim, ilmi hayat(dinî-sosyal ilimler-fen ve sağlık bilimleri, kitap ve kütüphaneler, sanat ve mimarî, şehircilik, vakıflar, İslâm medeniyeti ve Türkler, İslâm medeniyetinin etkileri					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
Yok					
Staj Durumu					
Yok					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	Sarıçam, İbrahim-Erşahin, Seyfettin. <i>İslâm Medeniyet Tarihi</i> , Ankara: TDV Yayınları, 2011.				
2					
3					
İlave Kaynak(lar)*					
1	Baltacı, Cahit. <i>İslam Medeniyet Tarihi</i> . İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2019.				
2	Kazıcı, Ziya. <i>İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi</i> . İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2023				
3					
4					
5					
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri					
Dr. Öğr. Üyesi Feridun TEKİN					
Dr. Öğr. Üyesi Veysel ÖZ					
Ders Asistanı/Asistanları					
Ar. Gör. Hamide Hale GÖK					

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**		
ÖÇ-1		Medeni ve medeniyet kavramlarını öğrenir
ÖÇ-2		İslâm medeniyet öncesi durumu kavrar
ÖÇ-3		İslâm medeniyetinin doğuşu ve gelişimini değerlendirir
ÖÇ-4		İslâm medeniyetinin temellerini kavrar
ÖÇ-5		İslâm medeniyetinin gerçekleştirdiği değişim ve dönüşümü mukayese eder



		HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ				
Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler		Kaynaklar ***	
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	
1.	İslâm medeniyetinin doğduğu ortam	İslâm öncesi medeniyetleri tanır	x			Sarıçam, 2011, 9-24
		Bilgi sahibi olur		x		
2.	İslâm öncesi uygarlıklar ve kurumlar	İslâm öncesi devirde yer alan kurumları bilir	x			Sarıçam, 2011, 25-27
		İlim merkezlerini öğrenir		x		
3.	İslâm medeniyetinin kaynakları	Temel kaynaklarını tanır	x			Sarıçam, 2011, 32-40
		Kaynakları inceler		x		
4.	İslâm medeniyetinin temel özellikleri	Medeniyetin gelişim aşamalarını bilir	x			Sarıçam, 2011, 42-63
		Mukayese eder		x		
5.	İslâm medeniyetinde toplumsal hayat	Sosyal hayatın unsurlarını öğrenir	x			Sarıçam, 2011, 64-83
		Farklılıkları anlar		x		
		Bir arada yaşamayı değerlendirir			x	
6.	İslâm medeniyetinde idari yapı	Hilafet, haciplik, katiplik, elçilik, haciblik vb. yapılarını öğrenir	x			Sarıçam, 2011, 86-104
		Fonksiyonlarını anlar		x		
		Çalışma alanlarını kavrar			x	
7.	İslâm medeniyetinde ekonomik yapı	Ekonomi temel unsurlarını kavrar	x			Sarıçam, 2011, 108-122
		Ekonomiyi değerlendirir		x		
		Gelir-giderleri mukayese eder			x	
8.	Ara Sınav Haftası ● Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuları ve hedefleri kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla gerçekleştirilecektir. Ara sınav değerlendirmesi: %100 sınav, %0 ödev.					
9.	İslâm medeniyetinin eğitim-öğretim	Eğitim- öğretim faaliyetlerini anlar	x			Sarıçam, 2011, 123-135
		Eğitim kurumlarını tanır		x		



Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa:

Ders Değerlendirme

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Adet	Değer
Ara Sınav	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	Adet	Değer
Final Sınavı	1	100
Toplam		100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		%60
Toplam		%100

Ders İş Yüğü

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	14	2	28
Bireysel Çalışma	14	3	42
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	2	2	4
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	2	3	6
Okuma	14	2	28
Toplam İş Yüğü (Saat)			110
AKTS (Toplam İş Yüğü/30)			110/30=3.6

**ÖĞRENCİ SORUMLULUKLARI:**

1. Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması.
2. Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ilgili haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması.
3. Derse devamla ilişkin sınırın aşılması.
4. Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.
5. Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ilgili haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması
6. Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ilgili haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması
7. Haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması

ÖDEVLER

Konusu:

Açıklama:

Son teslim tarihi:

Yarıyıl için değerlendirmeye katkısı:

Program Çıktıları (PÇ) ile Eğitim Psikolojisi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Program Çıktıları	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
PÇ1) Kur'an'ı ve ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.							
PÇ2) Hadis ve ilgili konularını bilir anlar ve yorumlar.							
PÇ 3) Hz. Peygamberin hayatıyla ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	5	5	5	5	5		
PÇ 4) Temel İslami İlimlerle ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	3	2	3	2	3		
PÇ 5) Türk ve İslam tarihi, sanatları ile ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	4	3	2	3	4		
PÇ 6) Felsefe ve din bilimleri konularıyla ilgili bilgileri değerlendirme ve yorumlayabilme yeteneğine sahip olur.							
PÇ 7) İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.	3	4	3	4	4		
PÇ 8) İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9) Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.	4	5	4	5	4		
PÇ 10) Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ11) Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.		3			4		
PÇ 12) Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13) Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.	3	1	4	3			
PÇ 14) Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.	4	4	4	3	2		



Ders İzleni Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	

PÇ 15) Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.	2	2	2	2	2		
PÇ 16) Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.							
PÇ 17) Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşeri münasebetlerinde ve iletişiminde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri olumlu düzeyde yürütebilir.	4	3	4	3	2		
PÇ 18) Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.	2	2					
PÇ 19) Dinî konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.							
PÇ 20) İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.	1	2			1		

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Eğitim Psikolojisi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	3	3	3	2	3		
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma							
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma							
PÖÖ 6 Zaman ve mekân göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	1	1	3	3	3		
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	4	4	2	2	1		
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma							

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.